

Kehittämisyhdistys SILMU ry

Strategia 2023–2027

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
Leader-ryhmän rooli paikallisena kehittäjänä.....	3
2 STRATEGIAN VALMISTELUPROSESSI	5
3 MAASEUTUA KAUPUNGIN KUPEESSA	6
Elinkeino- ja palvelurakenne	7
Monipuolista yritystoimintaa.....	8
Sote-palveluala työllistää	8
Palvelurakenteen muutokset.....	8
Alueen asukaskehitys	9
Kaksikielisyys lisää alueen vetovoimaa	9
Saaristo – omanlaisensa maaseudun asuinympäristö	10
4 ALUEEN KEHITTÄMISTARPEET	10
Kehittämisen painopisteet.....	13
Yritystoiminta ja työllisyys	14
Elinvoimaiset kylät ja saaristo	15
Hyvinvointi, luonto ja ympäristö.....	16
Läpileikkaavat teemat	17
5 TOIMIMME ALUEEN PARHAAKSI.....	18
Aktivointi	18
Viestinnässä on voimaa.....	18
Jaostotoiminta strategian tukena	19
Yhteistyö muiden Leader-ryhmien ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.....	20
6 RAHOITUSSUUNNITELMA	21
7 STRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI	22

1 JOHDANTO

Ideasta elinvoimaa on Kehittämisyhdistys SILMU ry:n (myöhemmin SILMU) strategia ohjelmakaudelle 2023–2027. Strategia on laadittu yhteistyössä alueen toimijoiden, sidosryhmien, henkilöstön, hallituksen ja ennen kaikkea alueen asukkaiden tarpeita kuunnellen. Strategian laadinnan pohjalla on osallistava tekeminen toiminta-alueella. Kehittämistoimet ovat aluelähtöisiä ja strategiatyöhön osallistuminen on ollut kaikille avointa toimintaa. Toiminta-alueen toimijoille, tahoille ja yksittäisille henkilöille on annettu mahdollisuus vaikuttaa strategian sisältöön.

Ideasta elinvoimaa -strategia ohjaa SILMUn kehittämistyötä maaseutualueella sekä määrittelee, millaiseen toimintaan rahoitusta tullaan myöntämään ohjelmakaudella 2023–2027. Strategiaa toteutetaan Leader-periaatteiden mukaisesti ja toteutus tapahtuu kuunnellen alueen asukkaiden, yhdistysten ja yritysten tarpeita ja näkemyksiä siitä, miten omaa paikkakuntaa tulisi kehittää. Paikallinen osallistaminen ja osallistuminen ovat avaintekijöitä strategian toteutuksessa.

Strategian tehtävänä on myös toimia ohjaavana työkaluna SILMUN hallituksen ja henkilöstön työskentelyssä. Toiminta kunnioittaa alueen omaleimaisuutta ja vaalii Leader-periaatteita kehittäen maaseudun tulevaisuutta kohti entistä kestävämpää ja mielekkäämpää asuinseutua. Strategia tukee yhdistyksen kehittymistä kohti maaseutualueiden halutuinta kehittäjäkumppanuutta!

Ideasta elinvoimaa -strategian tavoitteena on luoda yhdessä innovoiden uutta, kehittää jo olemassa olevaa perinteitä kunnioittaen, mutta ymmärtää myös uusien innovaatioiden luomat mahdollisuudet ja viedä ideat käytäntöön. Vahvistamme yhdessä sidosryhmien kanssa alueen kasvua ja hyvinvointia, jotta maaseutu saa kukoistaa nyt ja tulevaisuudessa!

Leader-ryhmän rooli paikallisena kehittäjänä

SILMU on kaksikielinen yhdistys, jonka toimipaikka on itäisen Uudenmaan keskiössä Porvoossa. Yhdistyksen tarkoitus on toimia maaseutualueen kehittäjänä. Uskomme hyvinvoivaan ja elinvoimaiseen asuinalueeseen ovat SILMUN toiminnan kantava voima. Yhdistys aktivoi alueen asukkaita, yhdistyksiä sekä yrittäjiä mukaan maaseudun kehittämiseen, vahvistaa alueen omaleimaisuutta ja vaalii kulttuuriperintöjä.

Tuki, jonka Leader-toiminta mahdollistaa alueen yrityksille ja yhdistyksille, on maaseudun kehittämisen kannalta ensisijaisen tärkeää: se luo uusia yrittämisen ja toiminnan mahdollisuuksia tavoilla, jotka ei muuten olisi saavutettavissa. Tavoitteena on myös lisätä kehittämiseen liittyvää osaamista, vahvistaa ja kehittää toimijoiden välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa paikallisesti,

alueiden välisesti ja kansainvälisesti. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen ja sosiaalisen pääoman lisääminen, toimiminen alueen kylien ja muiden toimijoiden yleisten ja yhteisten etujen valvojana ja ajankohtaisten asioiden esille nostajana ja lausuntojen antajana, sekä alueen kasvun mahdollistajana, kuuluvat toiminnan tarkoitukseen. SILMU on vahva alueellinen toimija, joka toimii alueen voimavarana tarjoten toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta maaseudun elinvoiman turvaamiseksi. Yhdistys toimii puoluepoliittisesti sitoutumattomana.

Kuva 1. Toimintaa kotiseutusi parhaaksi. SILMU:n arvot ovat: vastuullisuus, palveluallttius ja kehittäjäkumppanuus. Missiomme on tukea toimintaa kotiseutusi parhaaksi.

SILMU:n vahvin voimavara on alueen asukkaat, yhdistyksen henkilöstö ja hallituksen jäsenet. He yhdessä muodostavat julkisen hallinnon edustajien ja viranomaisten kanssa toimivan kokonaisuuden, jonka avulla asetetut tavoitteet saavutetaan. Yhdistys pyrkii integroitumaan toiminta-alueeseensa myös jäsentensä avulla. Henkilökunta ja hallituksen jäsenet hankkivat yhdistykselle lisää jäseniä. Yhdistyksen jäsenmäärä on jo yli 700 kpl.

SILMU ry:llä on koulutettu ja kokenut henkilökunta sekä taloudellinen osaaminen Leader-ryhmänä toimimiselle. Kaikille työntekijöille on laadittu toimenkuvat, mutta pienessä työyhteisössä on tärkeää, että jokainen osaa tehdä kaikkia töitä. Laatukäsikirjaa käytetään henkilökunnan ja hallituksen perehdyttämisessä. Toiminnan sujuvuuden takaamiseksi laatutyön yhteydessä on laadittu yhdistykselle toimintaohje, jota voivat käyttää sekä henkilökunta että yhdistyksen hallitus.

2 STRATEGIAN VALMISTELUPROSESSI

Strategian osallistavasta ja avoimesta valmisteluprosessista on vastannut SILMUn hallitus yhdessä henkilöstön kanssa. Mahdollisuudesta osallistua valmisteluun sekä palautteen antamisesta on tiedotettu molemmilla kotimaisilla kielillä mm. alueen lehdissä, sähköisellä kuukausittain lähetettävällä ajankohtaistiedotteella, kotisivuilla, Facebookissa sekä eri tilaisuuksissa. Lisäksi viestiä on välitetty alueen asukkaille mm. SILMUn hallituksen jäsenten ja kuntien yhteyshenkilöiden kautta. SILMUn strategian taustalla ovat laajat valmistelutyöt,

Kuva 2. Strategian laadintaan on osallistettu yhdistyksen sidosryhmien edustajia.

Strategian tueksi SILMU on teettänyt aineistosta kattavan analyysin, jonka materiaalia on käytetty tämän strategian suunnittelussa ja toteutuksessa. Valmistelutyöhön on osallistunut alueen yhdistyksiä, yrittäjiä, yrittäjien neuvontaorganisaatioiden edustajia, yksityisiä henkilöitä, kuntien edustajia sekä muita alueen toimijoita (Liite 1).

Sidosryhmäyhteistyö on ollut vahva osa strategian laadintaa (Liite 2). Strategian valmisteluun on osallistunut 696 henkilöä. SILMU on järjestänyt itse erilaisia tilaisuuksia strategian työskentelyä varten yhteensä 47 kpl sekä osallistunut 22 muun järjestäjän tapahtumaan. Tarvekyselyyn on saatu 187 vastausta. SILMU on järjestänyt 11 kuntayhteistyötapaamista ja strategianyrkki on kokoontunut 7 kertaa. Hallitus on käsitellyt strategiaa 18 hallituksen kokouksessa.

3 MAASEUTUA KAUPUNGIN KUPEESSA

SILMU:n toiminta-alueen rikkaus on omaleimaisuus, jota korostaa kulttuuriperinnöllisesti merkittävät kohteet ja upeat saaristoalueet. Alue kattaa yhdeksän kunnan alueen itäisellä Uudellamaalla. Nämä kunnat ovat Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo. SILMU on toiminut jo vuodesta 2007 Leader-ryhmänä tällä alueella. Alueen maaseuturahoituksen ulkopuolelle on rajattu Porvoon kaupungin sisempi- ja ulompi kaupunkialue. Tarkka alueen rajausta tehdään Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Rajausta perustuu siihen, että alue luokitellaan kaupunkialueeksi eikä sen kehittäminen ole maaseudun kehittämistä (perustuu SYKE:n kaupunki-maaseuturajaukseen 2020). Kaupunkialueen kehittämisen tukena SILMulla on kaupunkijaosto, jonka toiminnan jatkamiseen haemme rahoitusta eri rahoituslähteistä. Poikkeuksena määriteltiin tukialueeseen; ulompaa kaupunkialuetta voidaan pitää tukikelpoisena, mikäli hanke toteuttaa maaseudun kehittämissuunnitelmaa ja tukee maaseudun kehittämistä sekä on Ideasta elinvoimaa -strategian mukainen.

Kuva 3. SILMU alueen kartta. Toiminta-alueella asuu 123 135 asukasta.

Alueella asuu 123 135 asukasta. Leader-rahoinnin tukikelpoisella alueella asuu 94 519 (77 %) asukasta. SILMU-alueen pinta-alasta 96 % luokitellaan kaupungin ja maaseudun vaihtumisvyöhykkeeksi. Kaupungin läheistä maaseutua on pinta-alasta 78 % ja kaupungin kehysaluetta 18 %. Maaseutumaiset pikkukunnat Lapinjärvi, Pukkila, Myrskylä ja Askola luokitellaan käytännössä kokonaan kaupungin läheiseksi maaseudeksi.

SILMU:n alueella tieverkosto on laaja ja korjaustarpeita siinä on paljon, kuten valtakunnallisestikin. Alueella toimii myös Vesihuolto-osuuskuntia. Kiinteän verkon laajakaistasaatavuus kotitalouksille on Traficom:n tilaston mukaan vaihteleva kunnittain: Askola 24 %, Lapinjärvi 68 %, Loviisa 81 %, Myrskylä 54 %, Mäntsälä 62 %, Pornainen 40 %, Porvoo 72 %, Pukkila 20 % ja Sipoo 61 %.

Alueen sijainti sekä pääkaupunkiseudun läheisyydessä että Suomenlahden tuntumassa tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia vapaa-ajan viettoon ja virkistykseen. Eniten vapaa-ajan asutusta on merenrantakunnissa Porvoossa, Loviisassa ja Sipoossa. SILMU-alueen merenrantojen virkistyskäyttöä rajoittaa myös se, että rannat ovat suurelta osin rakennettuja. Vakituinen ja vapaa-ajan asutus, satamat, teollisuus ja liikenne täyttävät suurimman osan rantaviivasta, ja rakentamatonta rantaviivaa on enää vähän.

Koronapandemia heijastuu myös SILMU-alueen yritys- ja yhdistystoimintaan monin tavoin ja vielä pitkään varsinaisen epidemian laannuttuakin. Suomen Yrittäjien, Finnveran ja työ- ja elinkeinoministeriön PK yritysbarometri selvitti keväällä 2021 yritysten suhtautumista koronakriisiin ja sen jälkeiseen aikaan. PK-yritysbarometrin mukaan koronakriisi on laittanut toiminta-alueen yritykset muun Suomen yrityksiä laiskemmin liikkeelle muuttamaan toimintatapojaan tai kehittämään uusia tuotteita ja palveluja. Samaan aikaan toiminta-alueen yrityksillä on poikkeuksellisen myönteiset suhdanneodotukset verrattuna koko maan tai muun Uudenmaan yrityksiin.

Elinkeino- ja palvelurakenne

Alueella toimii kaksi merkittävää työllistäjää: Kilpilahden teollisuusalueen yrityskeskittymä Porvoossa ja ydinvoimalaitos Loviisassa. Askolassa, Loviisassa ja Porvoossa on runsaasti jalostuksen työpaikkoja muun muassa teollisuudessa, rakentamisessa sekä sähkö- ja vesihuollossa. Energia- ja kemianteollisuuden merkitys on suuri sekä Porvoossa että Loviisassa. Jalostuksen osuus työpaikoista on SILMU-alueen jokaisessa kunnassa korkeampi kuin keskimäärin koko Uudellamaalla. Mäntsälässä ja Sipoossa on palvelujen osuus työpaikoista selvästi SILMU-alueen korkein. Myrskylässä palvelujen osuus on alueen pienin.

Myrskylä ja Lapinjärvi ovat melko perinteisiä maatalouskuntia. Niissä molemmissa alkutuotannon työpaikkojen osuus on yli 20 %, eli useampi kuin joka viides työpaikka on alkutuotannossa. Myös Pukkilassa on edelleen suhteellisen paljon alkutuotannon työpaikkoja. Porvoossa ja Sipoossa alkutuotannon työpaikkojen osuus on SILMU-alueen pienin.

Monipuolista yritystoimintaa

SILMU-alueella toimii noin 10 000 yritystä. Suurin osa niistä on alle 10 työntekijän mikroyrityksiä. Lähes 90 % yrityksistä työllistää alle neljä työntekijää. Yritysten lukumäärä on kasvanut SILMU-alueella vuodesta 2015 vuoteen 2019 yhteensä 180:lla. Kunnittaiset erot yritysten lukumäärän kehityksessä ovat suuria. Yritysten määrä on kasvanut eniten Porvoossa, 163 yrityksellä. Myös Sipoossa on selvää kasvua. Sen sijaan Lapinjärvellä ja Myrskylässä yritysten määrä on ollut laskussa. Verrattaessa yritysten lukumäärän ja yritysten henkilöstön määrän kehitystä voidaan tehdä kiinnostavia havaintoja. Vaikka yritysten määrä on vähentynyt alueella, yritysten henkilöstössä on myös paikoitellen kasvua. Pukkilassa kehitys on tapahtunut toisinpäin. Yritysten määrä on lisääntynyt, mutta niissä työskentelee entistä vähemmän ihmisiä.

Toimivia maatalous- ja puutarhayrityksiä on SILMU-alueella noin 1 400. Lukumääräisesti eniten maatalous- ja puutarhayrityksiä on Mäntsälässä, Loviisassa ja Porvoossa. Maatalous- ja puutarhayritysten määrä on pienentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana viidenneksellä. Suhteellisesti suurinta tilojen määrän vähentyminen on ollut Sipoossa, Lapinjärvellä ja Myrskylässä.

Sote-palveluala työllistää

Yksi suurimmista tulevaisuuden muutosajureista on väestön ikääntyminen. Ikääntyneen väestön määrän hurja kasvu tarjoaa isoja mahdollisuuksia myös yritystoiminnan näkökulmasta. Vaikka suomalaiset elävätkin aiempia vuosikymmeniä pidempään ja myös terveempinä, muutokset toimintakyvyssä ja erilaiset iäkkäiden käyttämät palvelut alkavat yleistyä 75 ikävuoden jälkeen.

Sote-palveluala on jo tällä hetkellä erittäin merkittävä työllistäjä myös aluenäkökulmasta. Uudellamaalla työskentelee sote-palvelualalla yli 106 000 työntekijää. Vaikka julkinen sektori työllistää sote-palvelualan työntekijöistä koko maassa tällä hetkellä hieman yli 70 %, myös yritysten merkitys työllistäjänä kasvamassa. Yrittäjiä on sote-palvelualalla suhteellisesti ja määrällisesti eniten juuri Uudellamaalla. Julkinen sektori on merkittävä palvelujen ostaja jatkossakin, mutta Uudellamaalla on lisäksi paljon yksityistä potentiaalia, varsinkin maaseutualueilla.

Palvelurakenteen muutokset

Sosiaalipalvelujen kehittäminen ei ole pelkästään julkisen sektorin tehtävä. Kun väestö ikääntyy, tarvitaan samanaikaisesti sekä lisää työvoimaa että julkisia varoja niin avohuollon palveluihin kuin asumisen sisältäviin sosiaalipalveluihin. Huoltosuhteen vinoutuessa nämä haasteet ovat todella suuria. Sosiaalipalveluala tarjoaa alueen elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämisen näkökulmasta

monia erityyppisiä mahdollisuuksia. Uusia vaihtoehtoja tarvitaan myös hoiva- ja hoitotyöstä kiinnostuneiden houkuttelemiseksi ja alan vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Ikääntyneiden palvelujen kysyntä kasvaa väestön ikääntyessä kaikkein eniten, mutta kysyntää on myös vammaisten, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien sekä lastensuojelun palveluissa.

Sosiaalipalvelualalla on monia mahdollisuuksia niin asiakkaille kotiin tarjottavien palvelujen kuin asumisen sisältävien sosiaalipalvelujen kehittämässä.

Alueen asukaskehitys

lääkäiden lukumäärä kasvaa eniten väkiluvultaan suurimmassa kaupungissa Porvoossa, mutta prosentuaalinen kasvu on suurinta Pornaisissa, Sipoossa, Mäntsälässä ja Askolassa. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteiden mukaan SILMU-alueella lähes kolminkertaista vauhtia seuraavien 20 vuoden aikana tähänastiseen verrattuna. Kylillä asuvan ikääntyneen väestön hyvinvoinnista huolehtiminen on siten haaste niin yleishyödyllisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistoiminnan kuin paikallisen yritys- ja elinkeinotoiminnankin kehittämässä.

SILMU-alueen väestönkehitys on voimakkaan kaksijakoinen: itäreunalla väestö vähenee, länsiosissa asukasluku kasvaa. Kun katsotaan viimeisten 20 vuoden kehitystä, väestö on vähentynyt suhteellisesti eniten alkutuotantovaltaisimmissa kunnissa Lapinjärvi, Myrskylä ja Pukkila. Määrällisesti eniten väestöään on menettänyt Loviisa. Näiden alueen itäisten kuntien asukasluvussa ja -tiheydessä on ollut selvä laskeva trendi. Väestön määrä on koko SILMU-alueella kasvanut viimeisten 20 vuoden aikana yli 11 000 asukkaalla ja väestötiheys 3,3 %-yksiköllä. Väestökehityksen osalta tällä tavoin kaksijakoisella alueella on aina muistettava, että koko aluetta kuvaavat keskiarvot peittävät helposti alleen paikalliset eroavaisuudet.

Kaksikielisyys lisää alueen vetovoimaa

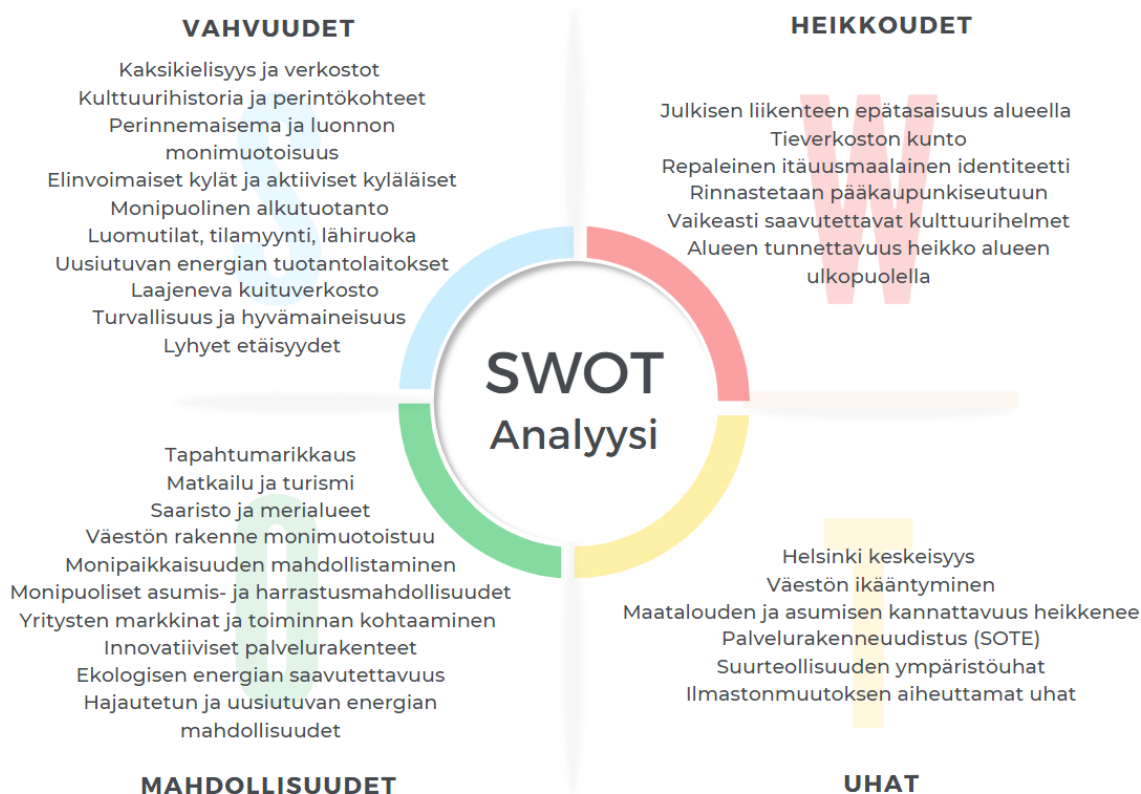
Yksi alueen ominaispiirteistä on ruotsin kielen asema, joka on alueella vahva ja toimiva voimavara. Se myös lisää alueen vetovoimaisuutta. Lähes joka neljäs (23 %) SILMU-alueen asukas puhuu ruotsia äidinkielenään. SILMU-alueen kunnat jakaantuvat ruotsia äidinkielenään puhuvien osuuden mukaan hyvin selkeästi kahteen ryhmään. Ruotsinkielisten osuus on suurin Loviisassa (41 %). Myös Sipoossa, Lapinjärvellä ja Porvoossa lähes joka kolmas asukas on ruotsinkielinen. Muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvien osuus väestöstä on kasvanut SILMU-alueella mm. maahanmuuttajien ansiosta.

Saaristo – omanlaisensa maaseudun asuin ympäristö

Aaltojen kohina ja suolalta maistuva tuuli – tätä on tarjolla alueen saaristo-osakunnissa Loviisassa, Porvoossa ja Sipoossa. Näissä kunnissa sijaitsee useita kymmeniä vakituisesti asutettuja saaria. Suurimpia näistä asutuista kiinteän tieyhteyden päässä olevista saarista ovat Porvoossa Vessölandet ja Emäsalo, Loviisassa Sarvisalo sekä Sipoossa Kitö ja Löparö. Vakituisesti asutettuja, ilman kiinteää tieyhteyttä olevia saaria on alueella noin 40. Näistä suurimpia ovat Porvoossa Pellingin saariryhmä ja Pirttisaari sekä Sipoossa Simalö ja Norrkullalandet. Viranomaisilla on saaristolaissa määritelty velvollisuus ottaa saariston erityisasema huomioon. Tämä vaikuttaa muun muassa kuntien valtionosuuksiin, yritystukiin, kuntien tukialue- ja EU:n tavoitealueasemaan sekä liikenneyhteyksien kehittämiseen. Saariston kehittämistä ohjataan sekä valtakunnallisella saaristo- ja vesistöalueiden kehittämissuunnitelmalla (2020–2023) että paikallisilla saaristo-ohjelmilla.

4 ALUEEN KEHITTÄMISTARPEET

Alueen kehittämistarpeet ovat nousseet esiin strategian valmisteluprosessin aikana erilaisten kyselyiden sekä SWOT-analyysin avulla. Kehittämistarpeita alueella on yhtä paljon kuin potentiaaliakin. SWOT-analyysi on laadittu alueelle SILMUn hallituksen ja henkilöstön toimesta. Analyysin avulla opittiin tunnistamaan alueen omaleimaiset vahvuudet, heikkoudet, tulevat mahdollisuudet sekä mahdolliset uhat.

Kuva 4 SWOT-analyysi SILMUn toiminta alueesta

Vahvuudet: Analyysin avulla huomioitua vahvuudet ovat alueelle tyypillisiä ja tunnistettavia. Alueen *kaksikielisyys* ja sen luomat vahvat *verkostot* lisäävät alueen vetovoimaa rikastamalla kulttuuria monikansallisemmaksi. Ruotsin kielen asema on alueella vahva, useat SILMUn kunnat ovat kaksikielisiä ja palvelurakenteet tukevat tätä. *Kulttuurihistoriallisia* kohteita kuten Porvoon jokilaakso, upeat maalaiskartanot ja ruukit, ovat pala Suomen historiallista kulttuuriperimää. Alueen luonto, perinnemaisemat ja luonnon monimuotoisuus ovat myös osa tätä perinnekulttuuria, jota tulisi vaalia. SILMUn alueen jokaisessa kunnassa on Natura 2000 kohteita.

Alueen ehdottomiin vahvuuksiin kuuluvat *elinvoimaiset kylät ja aktiiviset kyläläiset*. Väestön ikääntyessä on tuettava ja valjastettava vapaaehtoisuuden voima mukaan kehittämään alueen kyliä. Kylätoiminta tarvitsee enemmän tukea, kun pandemian jälkeisen ajan jälkeen on taas mahdollista kokoontua ja kehittää alueen toimintaa yhdessä. *Lyhyet etäisyydet* mahdollistavat alueella monimuotoisen asumisen, sillä etätyönmahdollisuus on paitsi pandemian myötä kasvanut, myös alueella laajeneva *kuituverkosto* tukee tätä. Alueelta löytyy kaikkia asumismuotoja ja alueen rakennuskanta on hyvä.

Alueelta löytyy useita erilaisia energiantuotantolaitoksia, jotka keskittyvät *uusiutuvan energian tuottamiseen* ja hukkalämmön talteenottoon. *Monipuolinen alkutuotanto, lähiruokamahdollisuudet ja useat luomutilat* tukevat kestävä kehityksen toimintaa monipuolisesti. Alueen ominaispiirteinä voidaan myös pitää asumisen *turvallisuutta sekä hyvämainisuutta*. Useat kunnat kuten Myrskylä ja Mäntsälä puhuvat strategioissaan arkiturvallisuuden puolesta. Turvallisuus on alueen asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja matkailijoiden oikeus.

Heikkoudet: Julkinen liikenne ja sen puute aiheuttaa liikkumisen hankaluutta esim. ikääntyvän väestön sekä nuorten keskuudessa, sekä lisää yksityisautoilun määrää alueella. Uusia liikennepalveluita alueelle on suunnitteilla, mutta on tärkeää miettiä, miten myös lasten, nuorten ja ikäihmisten arki alueella sujuu. Tunnistettuja heikkouksia alueella on myös repaleinen itäisen Uudenmaan *identiteetti* ja kaksijakoisuus. Toiminta-alue on laaja koostuen yhdeksän kunnan alueesta, jolloin jokaisen kunnan omaleimaisuus näkyy erilaisina tunnistettavina piirteinä. Tämän vuoksi alueesta ei saa yhtenäistä tyypillistä identiteettiä näkyviin, jolloin alueen ominaisuuksista tiedottaminen keskittyy yksittäisiin piirteisiin. Itäinen uusimaa *rinnastetaan pääkaupunkiseutuun*, sijaitsemmehan vain hetken matkan päässä siitä. Alue rakentuu maaseudusta, maaseutumaisista alueista, kaupungeista ja kaupungin läheisestä alueesta, ja *alueen tunnettavuus alueen ulkopuolella on heikkoa*.

Mahdollisuudet: Alueella on valtava potentiaali kehittyä sekä useita mahdollisuuksia saavuttaa asetetut tavoitteet. Hajautettu energiantuotanto, uusiutuvan energian mahdollisuudet sekä uusien energiamuotojen- ja yritysten laajentuminen on alueella suuri mahdollisuus. Esimerkkejä

alueella toimivista uusiutuvan energian toimintatavoista on paljon, silti sitä tulee alueella kehittää kestävä kehityksen mukaisesti.

Monipaikkaisuuden mahdollistaminen sekä alueen asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen ovat osa alueen saavutettavia mahdollisuuksia. Alueella on paljon *monipuolisia harrastus- ja asumismahdollisuuksia* ja niiden kehittäminen ja tukeminen on osa alueen elinvoimaisuuden kasvattamista. Harrastusmahdollisuuksien tulee olla saavutettavia. Tähän voimme Leader-toiminnalla vaikuttaa tukemalla alueen harrastustoimintaa, mahdollistaen sen kehittymisen alueellisesti. *Matkailun ja turismin* kehittäminen on alueella suuri mahdollisuus. Alueen kulttuuriperintökohteet ja historia yhdessä alueen matkailuvalttien ja harrastusmahdollisuuksien kanssa tekevät alueesta matkailijan paratiisin. Matkailuntrendien näkyminen alueella lisää alueen houkuttelevuutta turismin silmissä. Alue on myös hyvin *tapahtumarikas* ja siellä on sekä perinteisiä että uusia kaiken kokoluokan tapahtumia ympäri vuoden. Alueella sijaitsee myös useita kulttuurihelmiä, joiden saavutettavuuteen ja markkinointiin voitaisiin panostaa vielä paremmin.

Alueen yksi upeimmista rikkauksista on *saaristo, merialueet ja rannikko*. Erilaiset saaristo-ohjelmat ja hankkeet pyrkivät tuomaan alueelle elinvoimaa ja erilaisia palveluratkaisuja, mutta toiminta voisi olla laajempaa ja tarve kehitykseen lähteä asukkailta itseltään.

Koska alueella on lyhyet etäisyydet ja se sijaitsee pääkaupunkiseudun läheisyydessä, luo se hyvät puitteet yritystoiminnalle. Yritysten markkinointi ja toiminta tulee saada kohtaamaan. Alueella teetetyn kyselyn mukaan 24 % kyselyyn osallistuneista yrityksistä toivoivat yritykselleen myynti- ja markkinointiapua. Saman kyselyn mukaan 38 % toivoi verkostoitumistapahtumia alueelle ja 42 % toivoi rahoitus- ja konsultointiapua. (Liite 1)

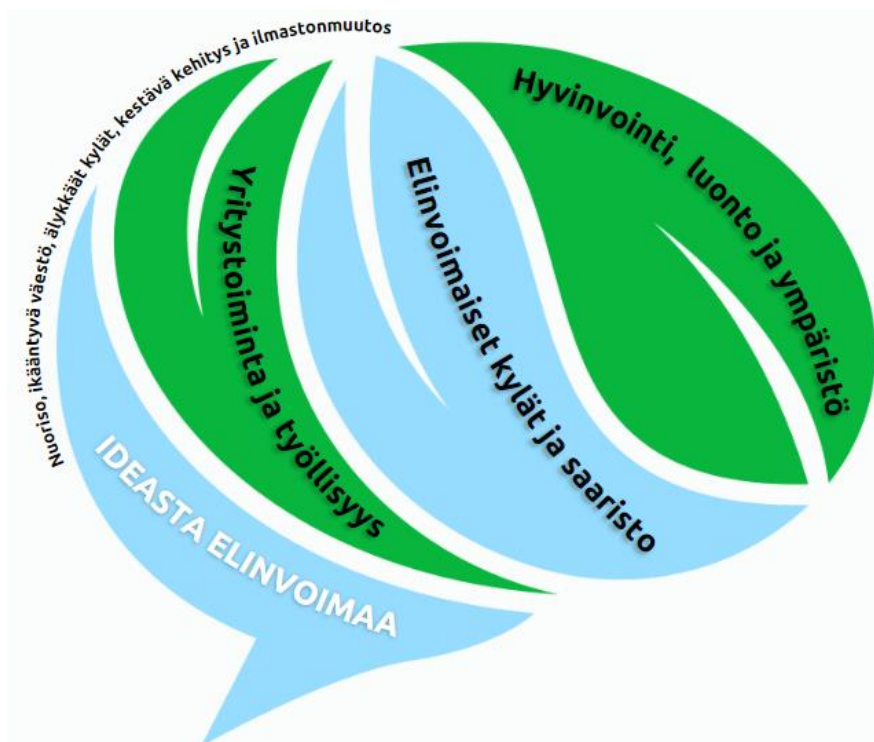
Uhat: Analyysia laatiessa emme ota kantaa uhkiin kuten sotaan tai pandemiaan, sillä ne ovat maailmanlaajuisia. Alueen uhat ovat kuitenkin osittain laajoja kokonaisuuksia, kuten suurteollisuuden ympäristöuhat, joita ovat alueella mm. Loviisan ydinvoimala ja Kilpilahden jalostamo. Helsinki keskeisyys on alueellemme uhka – kannamme kaupunkimaisuuden leimaa, vaikka luokitusten mukaan olemme pääsääntöisesti maaseutualuetta.

Energiahinnan nousun myötä sekä maatalouden että asumisen kannattavuus heikkenee. Vaikutus on valtakunnallinen, mutta koska alue on maatalousaluetta, on tämä uhka nostettu osaksi analyysiä. *Väestön ikääntyminen* kiihtyy alueella vuosittain. Tämä ei varsinaisesti ole suoranainen uhka, vaikka se lisääkin alueen kunnille ja palvelurakenteelle painetta. Ilmastomuutoksen aiheuttamat uhat näkyvät mm. merenpinnan nousuna, joka vaikuttaa taasen alueen saaristo- ja

rannikkoalueilla elävien arkeen. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat seuraamukset ovat myös uhkia valtakunnallisesti mm. alkutuotannolle.

Kehittämisen painopisteet

SILMUn hallitus on rajannut prosessin aikana kolme päätavoitetta kehittämisalueiksi, jotka kehittävät alueen monimuotoisuutta ja lisäävät maaseutualueen elinvoimaa. Tavoitteiden on katsottu olevan linjassa myös muiden maaseutualueiden kehittämisohjelmien kanssa. Nämä päätavoitteet ovat *yritystoiminta ja työllisyys, elinvoimaiset kylät ja saaristo sekä hyvinvointi, luonto ja ympäristö*. Läpileikkaavien teemojen tarkoitus on tukea strategian toteutumista alueen tarpeiden mukaisesti. Läpileikkaavat teemat ovat: *nuoriso, ikääntyvä väestö, älykkäät kylät, kestävä kehitys ja ilmastonmuutos*.

Kuva 5. Ohjelmakauden kehittämistavoitteet: yritystoiminta ja työllisyys, elinvoimaiset kylät ja saaristo sekä hyvinvointi, luonto ja ympäristö.

Rahoitettavat hakemukset valitaan strategian painopisteiden ja läpileikkaavien teemojen avulla. Hankehakemus jaksoja on vuodessa neljä, ja hakemuksia käsitellään hakujakson päättymisen jälkeen, kun ne sisältävät kaikki vaadittavat asiakirjat. SILMUn hallitus käsittelee kaikki hakemukset hyvän hallintotavan mukaisesti, noudattaen avointa ja tasapuolista valintamenettelyä. Hallituksen jäsenistä koottu yritysryhmä tarkastelee jätetyt yritystukihakemukset ennen hallituksen käsittelyä ja antaa mahdolliset lisäselvityspyynnöt valmistelijalle. Valintakriteerit määritellään myöhemmin, kuitenkin ennen strategian voimaan astumista.

Yritystoiminta ja työllisyys

Alueen yritystoiminta on vahvaa ja monipuolista, siksi sen tukeminen on olennainen osa alueen kehitystä. Parannamme alueen yritystoimintaa tarjoamalla neuvontaa, tukea ja rahoitusmahdollisuuksia. Käytämme Leader-ryhmien Start up -tukia alueen yritystoiminnan kehittämiseen. Tuemme niin uusia kuin jo olemassa olevia yrittäjiä sekä kannustamme myös alueen nuoria yrittäjyyteen. Yritystoiminnan edellytykset löytyvät alueelta ja niiden potentiaalin valjastaminen käyttöön on osa toimintaamme.

Painopisteen tärkeimmät tavoitteet ovat:

- kannustaa yrityksiä kannattavaan ja kestävään liiketoimintaan
- luoda yrityksille verkostoitumismahdollisuuksia
- tukea ympäristöystävällisiä kehittämistapoja
- edistää innovatiivisuutta alueella
- kehittää maaseutualueiden yrityksiä kohti kestävämpää tulevaisuutta
- tuoda yrittäjyyden houkuttelevuus esiin kaikenikäisille
- lisätä yritysten tietoutta oman yritystoiminnan kehittämisessä

Tavoitteiden saavuttamiseksi kehitämme niin sisäisiä- kuin ulkoisia prosesseja kestävämmiksi ja parannamme omaa osallisuuttamme alueen kehittämiseen. Vankka yhteistyö alueen yrittäjien ja kehittämispalveluiden kanssa ovat avainasemassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Erilaiset verkostoitumis- ja koulutustapahtumat tukevat alueen yritysten kehittymistä. Haluamme olla haluttu yhteistyökumppani ja tukija alueen yrityksille.

Painopisteen määrälliset tavoitteet ovat:

Yritystoiminta ja työllisyys (35 %)	
Toimenpide	kpl
Rahoitettuja hankkeita	50
Säilyneitä työpaikkoja	20
Uusia työpaikkoja	10
Älykkäät kylät-strategioita	1
Ympäristö- ja ilmastotoimien määrä	7
Tuettavia yrityksiä	35
Joista uusia yrityksiä	3

Taulukko 1. Painopisteen "Yritystoiminta ja työllisyys" määrälliset tavoitteet uudella ohjelmakaudella. Tavoitteet on laadittu perustuen edellisen toimintakauden indikaattoritietoihin.

Painopisteen tärkeimmät toimenpiteet:

- kannustaa yrittäjiä uusiin innovatiivisiin toimintamuotoihin
- vaalia kestäväen kehityksen periaatteita
- mahdollistaa kumppanuus- ja yhteistyöhankkeet
- kannustaa uusiutuvien energiamuotoratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottoon
- kehittää alueen matkailua ja turismin vetovoima

Elinvoimaiset kylät ja saaristo

Alueella on noin 250 kylää, joista 90 voi kutsua toiminnallisiksi, eli kylissä tehdään aktiivista ja monipuolista yhdistystoimintaa. Kylien ja kuntien välisen yhteistyön kehittäminen on osa SILMUn toimintaa, samoin Kylien ”älykkyyden” lisääminen, toimintojen parantaminen ja palveluiden lisääminen. Saariston kehittämistä ohjataan sekä valtakunnallisella saaristo- ja vesistöalueiden kehittämisohjelmalla (2020–2023) että paikallisilla saaristo-ohjelmilla.

Painopisteen tärkeimmät tavoitteet ovat:

- tukea asukkaiden tahtoa oman paikkakuntansa parantamiseksi
- vahvistaa paikallisidentiteettiä
- vaalia alueen omaleimaisuutta ja perintökohteita
- lisätä maaseutualueen viihtyvyyttä ja vetovoimaa
- työskennellä syrjäytymisen ehkäisemisen puolesta
- kehittää alueen palvelurakenteita
- aktivoida alueen asukkaat mukaan kylätoimintaan ja vapaaehtoistyöhön
- etsiä älykkäitä ratkaisuja kylien hyvinvoinnin ja elinvoiman lisäämiseksi

Toimenpiteiden avulla toteutamme alueen elinvoiman lisäämistä, työllisyystilannetta sekä kulttuurillista kehitystä. Toimintamahdollisuuksien tuominen kyliin ja saaristoon kasvattaa alueen elinvoimaa ja lisää alueen turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Uusien innovaatioiden luominen alueelle ja niiden vieminen konkreettisesti toimintaan ovat asioita, joihin keskitymme.

Painopisteen mitattavissa olevat määrälliset tavoitteet ovat:

Elinvoimaiset kylät ja saaristo (35 %)	
Toimenpide	kpl
Rahoitettuja hankkeita	120
Talkootyön määrä tunneissa	25 000
Älykkäät kylät -strategioita	2

Taulukko 2. Painopisteen ”Elinvoimaiset kylät ja saaristo” määrälliset tavoitteet uudella ohjelmakaudella. Tavoitteet on laadittu perustuen edellisen toimintakauden indikaattoritietoihin.

Painopisteen tärkeimmät toimenpiteet:

- paikallistoimijoiden potentiaalin valjastaminen kyläyhteisön käyttöön
- mahdollistaa kehittämis-, turvallisuus- ja kyläsuunnitelmien tekeminen
- yhteistyötä yli kylärajojen
- perintökohteiden ja monimuotoisen luonnon vaaliminen
- saavutettavuuden parantaminen
- kulttuuriperinnön korostaminen ja tietoisuuden lisääminen

Hyvinvointi, luonto ja ympäristö

Hyvinvoinnin on todettu olevan yhteydessä ympäristöön. Ympäristön huomioiminen, luonnon säilyttäminen ja oma hyvinvointi ovat kombinaatio, joka tähtää oikean balanssin löytymiseen, kuluttamatta mitään loppuun. SILMU alueen kunnissa on jo tehty paljon erilaisia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. Hanketoiminnan avulla voidaan esimerkiksi vähentää alueen ilmastopäästöjä lisäämällä uusiutuvan energian ratkaisujen käyttöönottoa, toteuttaa puolueetonta neuvontaa uusiutuvan energian suunnittelusta ja käyttöönotosta, innovoida energiaratkaisuja ja lähiruokamalleja sekä kasvattaa alueen energiaomavaraisuutta.

Painopisteen tärkeimmät tavoitteet ovat:

- oppia ymmärtämään monimuotoisen ympäristön tärkeys
- lisätä alueen hyvinvointia palveluiden ja elinvoiman kehittämällä
- aktivoita alueen asukkaita omavaraisuuteen
- lisätä ympäristötietoisuutta
- vahvistaa alueen biotaloutta
- tukea rikkaan kulttuuriympäristön säilymistä

Tavoitteiden saavuttamiseksi lisäämme hyvinvoinnin edistämistä, luonto- ja ympäristötietoutta alueen toimijoille.

Painopisteen mitattavissa olevat määrälliset tavoitteet ovat:

Hyvinvointi, luonto ja ympäristö (30 %)	
Toimenpide	kpl
Rahoitettuja hankkeita	30
Ympäristö- ja ilmastotoimien määrä	10
Älykkäät kylät -strategioita	1
Talkootyön määrä tunneissa	8 000

Taulukko 3. Painopisteen "Hyvinvointi, luonto ja ympäristö" määrälliset tavoitteet uudella ohjelmakaudella. Tavoitteet on laadittu perustuen edellisen toimintakauden indikaattoritietoihin.

Painopisteen tärkeimmät toimenpiteet:

- tukea saaristo-, rannikko ja vesialueita suojelevia toimenpiteitä
- kasvattaa alueen luontotietämystä
- lisätä asukkaiden kiinnostusta elinympäristöä kohtaan
- lisätä tietoisuutta luonnonvarojen kestävästä käytöstä
- tarjota laadukasta neuvontaa, opastusta ja koulutusta
- innovoida uusia toimintatapoja

Läpileikkaavat teemat

Ohjelmakauden painopisteiden läpileikkaaviksi teemoiksi on valittu nuoriso, ikääntyvä väestö, älykkäät kylät sekä kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Tarve läpileikkaaville teemoille on noussut esiin muun muassa alueelle tehdyssä tarvekyselyssä sekä SWOTin avulla. (Liite 1).

Nuoriso

SILMUn aktiivisen nuorisajaoston toimintaa jatketaan. Alueen nuorille kerrotaan hanketoiminnasta ja erilaisista rahoitusmahdollisuuksista, joilla voidaan kehittää alueen toimintaa. Alueen nuoria aktivoidaan mukaan jaoston toimintaan ja kannustetaan nuoria yrittäjyyteen.

Ikääntyvä väestö

Kaikkia alueen asukkaita aktivoidaan kehittämään alueen toimintaa ja myös ikääntyvä väestö otetaan huomioon. Valjastetaan kaikki potentiaali mukaan kehittämistyöhön ja varmistetaan, että tuetaan myös ikääntyvien palvelu- ja harrastusmahdollisuuksien kehittämistä alueelle.

Älykkäät kylät

Älykkäät kylät ovat tärkeä osa maaseudun tulevaisuuden kehitystä. Termillä tarkoitetaan sitä, että toimenpiteillä panostetaan tulevaisuuden kyliin ja niissä huomioidaan digitalisaatiota edistäviä innovaatioita. Maaseutuverkoston määritelmän mukaan *älykkäillä kylillä tarkoitetaan maaseutualuiden yhteisöjä, jotka hyödyntävät innovatiivisia ratkaisuja sekä paikallisia vahvuuksia ja mahdollisuuksia kehittääkseen muutoskestävyyttä*. Läpileikkaavana teemana älykkäät kylät tarkoittavat sitä, että kannustamme ja tuemme alueemme kylien innovatiivisia toimintoja ja toimintatapoja. Aktivoimme alueen asukkaita erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien avulla. Kyläneuvojamme on kylätoiminnan ammattilainen, joka auttaa kylätoimijoita kehittämään alueen kyliä uusilla innovatiivisilla ja älykkäillä ratkaisuilla

Kestävä kehitys ja ilmastonmuutos (Green Deal)

Kestävän kehityksen tukeminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillitseminen ovat tärkeissä rooleissa ohjelmakauden hankkeissa. Aktivoimme hanketoimijoita huomioimaan kestävämmän toiminnan tuomat hyödyt ympäristölle. Lisäämme ympäristötietoutta alueellamme.

5 TOIMIMME ALUEEN PARHAAKSI

Yhdistyksen toimeenpaneva elin on yhdistyksen hallitus. Hallituksen muodostaa puheenjohtaja ja yhdeksän varsinaista jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä, jotka valitaan yhdistyksen syyskokouksessa. Jäsenet valitaan kolmikantaperiaatteen mukaan siten, että he edustavat tasapuolisesti julkista tahoja, yrittäjiä ja yhdistyksiä sekä yksityisiä henkilöitä. Lisäksi jäsenten tulee edustaa mahdollisimman tasapuolisesti SILMUn toiminta-alueen eri kuntia.

SILMULLA on koulutettu ja kokenut henkilökunta sekä riittävä taloudellinen osaaminen Leader-ryhmänä toimimiselle. Kaksi vakituisesta henkilökunnasta on työskennellyt toimintaryhmissä yli kymmenen vuotta, ja uuden vahvistuksen myötä ryhmän toimintatavat ja kulttuuri ovat muuttuneet positiiviseen suuntaan. Työntekijät osallistuvat sidosryhmien tarjoamiin koulutuksiin, Leader-ryhmien yhteisiin koulutustilaisuuksiin, Suomen Kylät ry:n koulutuspäiviin sekä muihin ajankohtaisiin koulutustilaisuuksiin. Henkilökunta myös osallistuu tai järjestää itse tarpeen mukaan toimintaa tukevaa koulutusta.

Aktivointi

Alueen asukkaiden, sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden aktivointi on osa yhdistyksen päivittäisiä rutiineja. Järjestämme tilaisuuksia ja tapahtumia, sekä verkossa että paikan päällä, ja olemme läsnä siellä missä alueen asukkaat meitä tarvitsevat. SILMU:lla on paljon erilaisia toimijoita, joilla on osaamista, resursseja ja kiinnostusta alueen kehittämiseen. Kannustamme paikallisia toimimaan paikkakuntansa kehittämiseksi, neuvomme ideoiden hankkeistamisessa ja huolehdimme rahoituksesta ja huolellisesta hallinnosta.

Viestinnässä on voimaa

Yhdistyksen viestinnän tulee olla sujuvaa ja innostavaa, siksi yksi toimintamme painopisteistä on viestinnän aseman vahvistaminen. Kehitämme viestintää selkeämmäksi ja lisäämme sosiaalisen median viestintää. Sisäisen viestinnän tavoitteena on sujuva tiedonkulku henkilökunnan ja hallituksen välillä kaikissa toimintaa koskevissa asioissa sekä toiminnan, strategian ja rahoitusmahdollisuuksien tunnetuksi tekeminen jäsenille.

Ulkoisen viestinnän tarkoituksena on tehdä yhdistystä tunnetuksi ja ylläpitää hyviä suhteita sidosryhmiin sekä yhteistyökumppaneihin. Tiedottamisessa otetaan huomioon koko toiminta-alue ja kaksikielisyys eri viestintäkanavia monipuolisesti hyödyntäen. Tuenhakijoita kannustetaan tiedottamaan rahoitetuista hankkeista ja niiden toteutumisesta.

Viestintämme vankkana pohjana toimii SILMUn verkosto, joka on erittäin laaja ja monialainen. Hallitusten jäsenten vaihtuvuus tuo mukanaan uusia potentiaalisia sidosryhmiä ja uusia verkostoja, samalla kuitenkin vaalimme jo olemassa olevia. Tästä syystä SILMUn toiminnassa on laaja joukko alueella vaikuttavia henkilöitä ja eri yhteistyömuotoja. (Liite 2). Olemme vahva, monipuolinen ja innovatiivinen viestijä!

Jaostotoiminta strategian tukena

Strategian toiminnan tukena yhdistyksellä toimii kolme jaostoa: kyläjaosto, nuorisajaosto sekä kaupunkijaosto. Jaostojen toiminnan perustana ovat aktiiviset jaostojäsenet, jotka valitaan vuosittain SILMUn yhdeksän kunnan asukkaista.

SILMUn yksi useista voimavaroista on elinvoimainen ja aikaansaava kyläjaosto, SILMU-kylät, joka on alueella erittäin tunnettu ja arvostettu. Kylätoiminnan päämääränä on elinvoimaiset kylät ja asukas yhteisöt. Tehtävänä on toimia paikallisen kylätoiminnan puolesta. Tavoitteena on myös paikallinen kehittäminen ja sen jatkuvuuden turvaaminen toiminta-alueella. Kylissä on oltava hyvä ympäristö elää riittävien palveluiden ja sosiaalisen hyvinvoinnin turvin. Toiminta rahoitetaan Suomen Kylät ry:n myöntämällä valtionavulla. Tämän lisäksi yhdistys etsii myös muita rahoituslähteitä toiminnan jatkumisen turvaamiseksi.

Nuorisajaosto on osa SILMUn toimintaa ja sen tehtävänä on edistää alueen nuorten asioita. Jaoston toimintakausi on yksi vuosi ja jäsenistö koostuu toiminta-alueen nuorista (14–29 vuotta). SILMUn henkilökunta toimii jaoston tukena. Kokoonnumme eri puolilla toiminta-alueita tai tilanteen vaatiessa etäyhteyksin. Jaoston toimintaa rahoittavat toiminta-alueen kunnat, joten jaosto on hyvin elinvoimainen ja sillä on varoja nuorten ideoiden kehittämistyöhön. Jaoston tehtävänä on arvioida, tehdä päätökset ja esitellä FYRKKKA –hakemukset SILMUn hallitukselle. Tehtäviin kuuluu myös tiedottaminen ja toiminnan kehittäminen. Jaosto esittelee SILMUn hallitukselle nuorten asioiden edistämiseen liittyviä ideoita joihin hallitus ja henkilökunta pyrkivät löytämään ratkaisuja. Jaosto suunnittelee ja toteuttaa laajempia alueen nuorten tarpeisiin pohjautuvia ja nuoria hyödyntäviä hankkeita, joihin haetaan rahoitusta. Hankkeet voivat olla omalla alueella toteutettavia, Leader-ryhmien välisiä tai kansainvälisiä hankkeita.

Kaupunkijaosto on tällä hetkellä uinuva, mutta tulevalla ohjelmakaudella kartoitamme mahdolliset resurssit jaoston toiminnan jatkamiseen. Tukialueen ulkopuolella olevalla kaupunkialueella asuu yhteensä 38 509 asukasta (32 %).

Yhteistyö muiden Leader-ryhmien ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa

Uudenmaan alueen Leader-ryhmillä ja alueen ELY-keskuksella on vahvat yhteistyösiteet, joita kunnioitetaan puolin ja toisin. Lämpimät välit ja tiivis yhteistyö toimivat alueen ryhmien yhteisenä voimavarana, joka näkyy myös alueen yhteisten kehittämistoimenpiteiden muodossa. Tulevalla kaudella teemme entistä enemmän yhteistyötä luomalla vuosittaiset teemat sekä toteuttamalla yhteisiä hankkeita Uudenmaan Leader-ryhmien kanssa. Lujitamme yhteistyötä myös säännöllisten tapaamisten ja verkostoitumistilaisuuksien avulla.

SILMU tarjoaa ostopalveluna Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry:n taloushallintoon liittyvät palvelut kuten kirjanpidon ja palkanlaskennan sekä hakijoiden maksuneuvonnan. Yhteistyö Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on sujuvaa. Tätä tukevat erilaiset kuukausittaiset osallistumiset palavereihin sekä tapahtumiin, mutta myös jatkuva hanketoiminnan ja maksatustoiminnan matalan kynnyksen yhteistyö.

Tukeaksemme SILMU:n kaksikielistä yhdistyskulttuuria teemme tiivistä yhteistyötä sekä muiden kaksikielisten että ruotsinkielisen Leader-ryhmän kanssa. Yhteiset säännölliset palaverit ja tapaamiset antavat tukea ja vahvistavat yhdistyksemme kaksikielistä identiteettiä. Toteutamme ohjelmakaudella myös yhteisen hankkeen.

SILMU on yhdessä Pomoväst rf:n ja Sepra ry:n kanssa mukana Etelärannikon Kalaleader -strategia 2021–2027 toteuttamisessa, jota hallinnoi Sepra ry. SILMU haluaa olla mukana kehittämässä etelärannikon maaseutua omalla toiminta-alueellaan, johon kuuluvat saariston lisäksi myös vesistöalueet.

6 RAHOITUSSUUNNITELMA

SILMU:n EU:n maaseuturahoituksen hakema tuki ohjelmakaudelle 2023–2027, on kuvattu alla olevaan taulukkoon. Kokonaisrahoitus on n. 6,7 milj. €, josta julkisen rahoituksen osuus on n. 4,2 milj. €. Yksityisen rahoituksen osuus julkisen rahoituksen kokonaismäärästä on 38 %.

	%	EU (43%)	Valtio (37%)	Kunta (20%)	Julkisen rahoitus yhteensä €	Julkisen rahoitus %	Yksityinen rahoitus	Kokonaisrahoitus yhteensä
Painopiste: Yritystoiminta ja työllisyys	35 %	474 641 €	408 412 €	220 763 €	1 103 817 €	57 %	822 500 €	1 926 317 €
Painopiste: Elinvoimaiset kylät ja saaristo	35 %	474 641 €	408 412 €	220 763 €	1 103 817 €	57 %	822 500 €	1 926 317 €
Painopiste: Hyvinvointi, ympäristö ja luonto	30 %	406 835 €	350 068 €	189 226 €	946 129 €	57 %	705 000 €	1 651 129 €
Strategiaa toteuttavat toimet yhteensä		1 356 118 €	1 166 892 €	630 753 €	3 153 763 €	57 %	2 350 000 €	5 503 763 €
Toimintaraha		437 347 €	376 321 €	203 417 €	1 017 085 €	100 %	0 €	1 017 085 €
YHTEENSÄ		1 793 465 €	1 543 214 €	834 170 €	4 170 848 €	62 %	2 350 000 €	6 676 473 €

Taulukko 4. Rahoitussuunnitelma ohjelmakaudelle 2023–2027.

SILMU:n toiminta-alueen kunnat ovat antaneet sitoumuksen strategian rahoittamisesta ja kuntaosuudet vuoteen 2027 asti on neuvoteltu alueen kuntien kanssa vuonna 2020. Nuorisajaoksen toiminta on sovittu alueen kuntien kanssa rahoitettavan edellisen (2007–2013) rahoituskauden ylijääneillä kuntaosuuksilla. Kyläjaoksen toiminta ja kylien kehittäminen rahoitetaan Suomen Kylät ry:n myöntämällä valtionavustuksella. Kala-Leader toiminta rahoitetaan kuntarahoitus osuuksilla, joissa mukaan on kolme alueen kuntaa (Loviisa, Porvoo ja Sipoo).

Yhdistys hakee myös aktiivisesti rahoituksia eri lähteistä kuten säätiöiltä ja yhdistyksiltä. Rahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen tapahtuu osallistumalla erilaisiin tilaisuuksiin ja hyödyntämällä mm. Aurora-tietokantaa. Ruotsinkielisen toiminnan kehittämiseen yhdistys hakee avustuksia ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kulttuuria tukevilta säätiöiltä kuten Svenska Kulturfondenilta ja Pro Juventute Nostralta.

7 STRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Ideasta elinvoimaa -strategian tuloksia mitataan jatkuvasti pakollisten indikaattoreiden avulla. Indikaattoritietoja kerätään paitsi ohjeistusten ja säädösten mukaisesti tietojärjestelmän kautta, myös erillisellä palaute- ja seurantakyselyllä. SILMULLa on seurantajärjestelmä, johon kirjataan strategiasta johdetut indikaattorit ja toimintaa seurataan jatkuvasti henkilöstön toimesta. Hallitukselle raportoidaan strategian edistyminen säännöllisesti. Strategian toteutumista seurataan myös vuosittaisissa seurantaseminaareissa, joihin kutsutaan strategiateemaryhmien työskentelyyn osallistuneet, kuntien edustajia, sidosryhmiä sekä muita asiasta kiinnostuneita.

Painopisteet yhteensä	
Toimenpide	kpl
Rahoitettuja hankkeita	200
Säilyneitä työpaikkoja	20
Uusia työpaikkoja	10
Älykkäät kylät-strategioita	4
Ympäristö- ja ilmastotoimien määrä	17
Tuettavia yrityksiä	40
Joista uusia yrityksiä	25
Talkootyön määrä tunneissa	33 000
Alueiden väliset hankkeet	5
Kansainväliset hankkeet	2

Taulukko 5. Painopisteiden määrällinen kokonaistavoite ohjelmakaudella 2023–2027.

Strategian painopistekohtaista rahoituksen toteutumista seurataan viranomaisjärjestelmien kuten HYRRÄN lisäksi omien taulukoiden avulla, jotta reaaliaikainen seuranta olisi riittävän tarkkaa. Painopistekohtainen indikaattoriseuranta mitataan määrällisesti eli kappaleittain. Seuranta on jatkuvaa ja se toteutetaan tarkasti ja hyvien seurantaperiaatteiden mukaisesti.

Strategian tulosten seuranta

Tavoite	Mittari	Tavoite 2023–2027	Tiedon keräämisen menetelmä
Viestintä ja Aktivointi			
Näkyvyys alueella	Kontaktien määrä	600 kpl	Yhteydenottojen kirjaaminen seurantajärjestelmään
Hakijoiden tavoittaminen	Tapahtumien järjestäminen	100 kpl	Tapahtumien kirjaaminen seurantajärjestelmään
Hakemuksia uusilta hakijoilta	Uudet hakijat	50 kpl	Uusien hakijoiden määrän kirjaaminen seurantajärjestelmään
Uudet jäsenet	Jäsenmäärän kasvu	100 (14 %)	Jäsenrekisterin seuranta
Neuvonta ja päätöksenteko			
Hakuprossin sujuvuus	Käsittelyaika	Kolme kuukautta vireille otosta rahoituspäätökseen	ELY/ HYRRÄ
Viimeistellyt hakemukset	ELY:n täydennyspyyntöjen määrä	1–2 täydennyspyyntöä/ hakemus	ELY/ HYRRÄ
Hankkeiden toteutuminen	Indikaattoritiedot, takaisinperinnät	Takaisinperintöjen ja keskeytyneiden hankkeiden minimointi	HYRRÄ
Rahoituksen toteutuminen			
Rahoituskehityksen sitominen ohjelmakaudella	hanke- ja yritystukirahoituksen jakautuminen painopisteisiin	35 % Yrittäjyys ja työllisyys, 35 % Elinvoimaiset kylät ja saaristo, 30 % Hyvinvointi, luonto ja ympäristö	Sidotun rahoituskehityksen seuranta
Yksityinen rahoitus	Prosenttiosuus kokonaisrahoituksesta	38 % kokonaisrahoituksesta	Yksityisen rahoituksen kertymän seuranta
Ryhmän omien hankkeiden toteuttaminen	Tukikelvottomien kustannusten osuus, takaisinperinnät	Ei tukikelvottomia kustannuksia, ei takaisinperintää	Maksupäätökset
Asiakaskokemus			
Asiakastyytyväisyys	Kouluarvosana KA	9,4	Hanketoimijoiden palautekysely
Sidosryhmien asiakastyytyväisyys	Kouluarvosana KA	9,4	Sidosryhmien palautekysely

Taulukko 6. Strategian muut tavoitteet ja tulosten seuranta ohjelmakaudella 2023–2027.

